

DE NOORDWIJKSE METHODE

Bijlagenboekje

Groep 5-6

Thema Oceanen

Inhoud

Les 1. Het grote waterboek	3
Weetjesblad	3
Rijmend gedicht.....	4
Les 2. Atlantis	5
Schrijfkaart samenvatting	5
Personages Atlantis	7
Les 3. De man met de zeegroene ogen.....	8
Gebeurtenissen.....	8
Les 4. Beestige duo's.....	9
Double bubble map	10
Les 5. Het gevaarlijke lampje van diepzeehengelvissen	11
Oceaanlagen	11
Woordkaarten	12
Hoe schrijf ik een ...? Recensie	13
Hoe maak ik een ...? Podcast.....	14
Les 6. Waar zijn de vissen in de Waddenzee gebleven	16
Schrijfkaart actieplan.....	17
Werkvormkaart <i>WonderWoorden</i>	18
Les 8. Lampje.....	22
Placemat.....	22
Les 10. Het Scheepvaartmuseum	23
Hoe schrijf ik een ...? E-mail	23
Les 11. Het scheepsjournaal van kapitein Abdi	25
Kaart Middellandse zee	25
Schrijfkaart: Hoe schrijf ik een... Scheepsjournaal?	26

Les 1. Het grote waterboek

Weetjesblad

Dieren en planten in de zee 	Zee en oceaan
Diep en donker 	Eb en vloed
De mens en de oceaan 	De oceaan en het klimaat

Hoe schrijf ik een...?

RIJMEND GEDICHT

Les 2. Atlantis

Schrijfkaart samenvatting

Hoe schrijf ik een ...?

SAMENVATTING

Alinea	Kernwoorden

Personages Atlantis

Les 3. De man met de zeegroene ogen

Gebeurtenissen

Hij vaart op de
zon en sterren
naar een ander
eiland.

Hij ontmoet een
vrouw en besluit
te blijven tot hij
de schat vindt.

Hij sloopt zijn
huis om het
schip De Hoop
te bouwen.

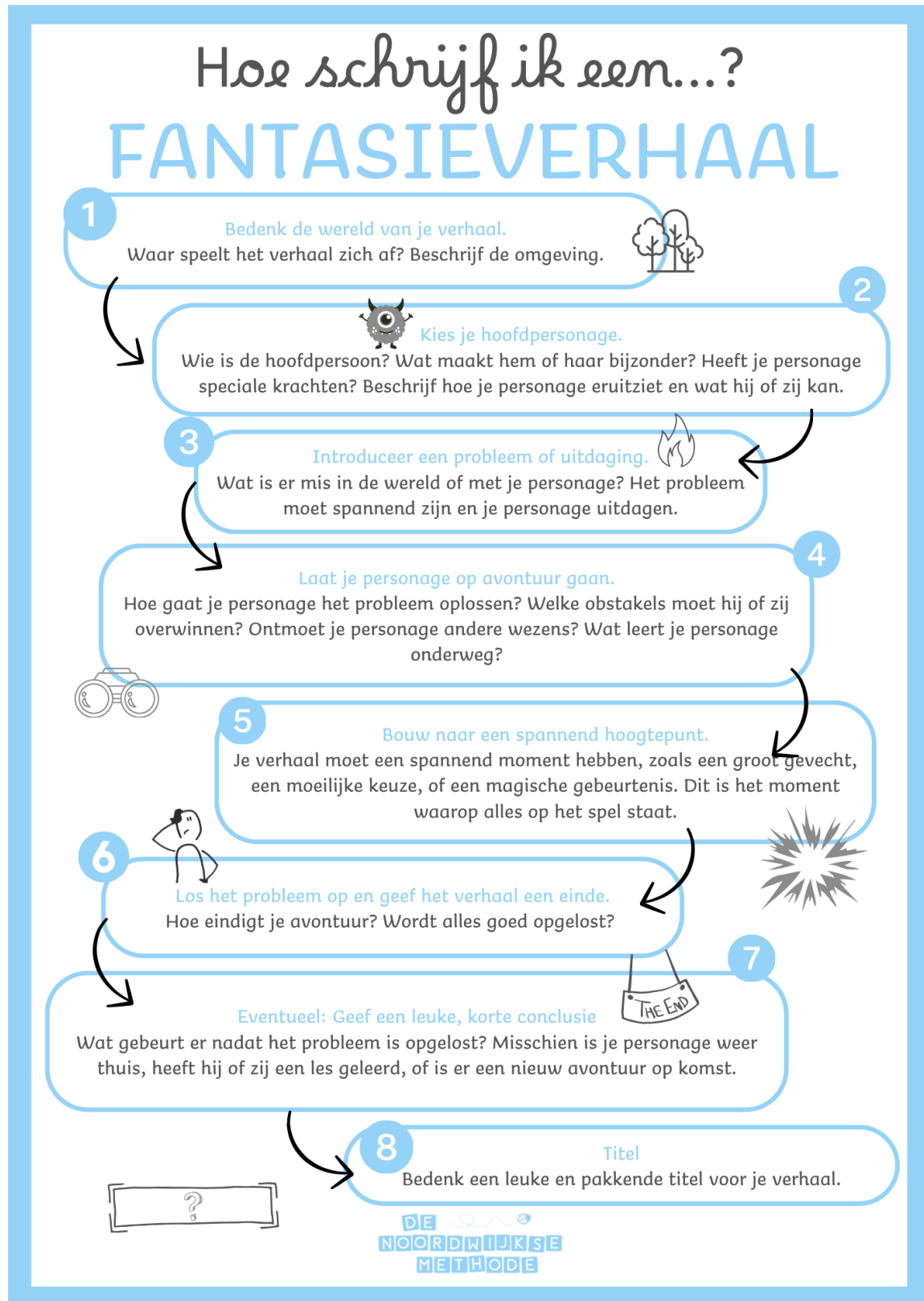
Er spoelt een fles
aan met een
schatkaart.

Hij woont
tevreden in zijn
wrakhouten
huisje aan het
strand.

Hij kan niet
meer slapen door
de gedachte aan
de schat.

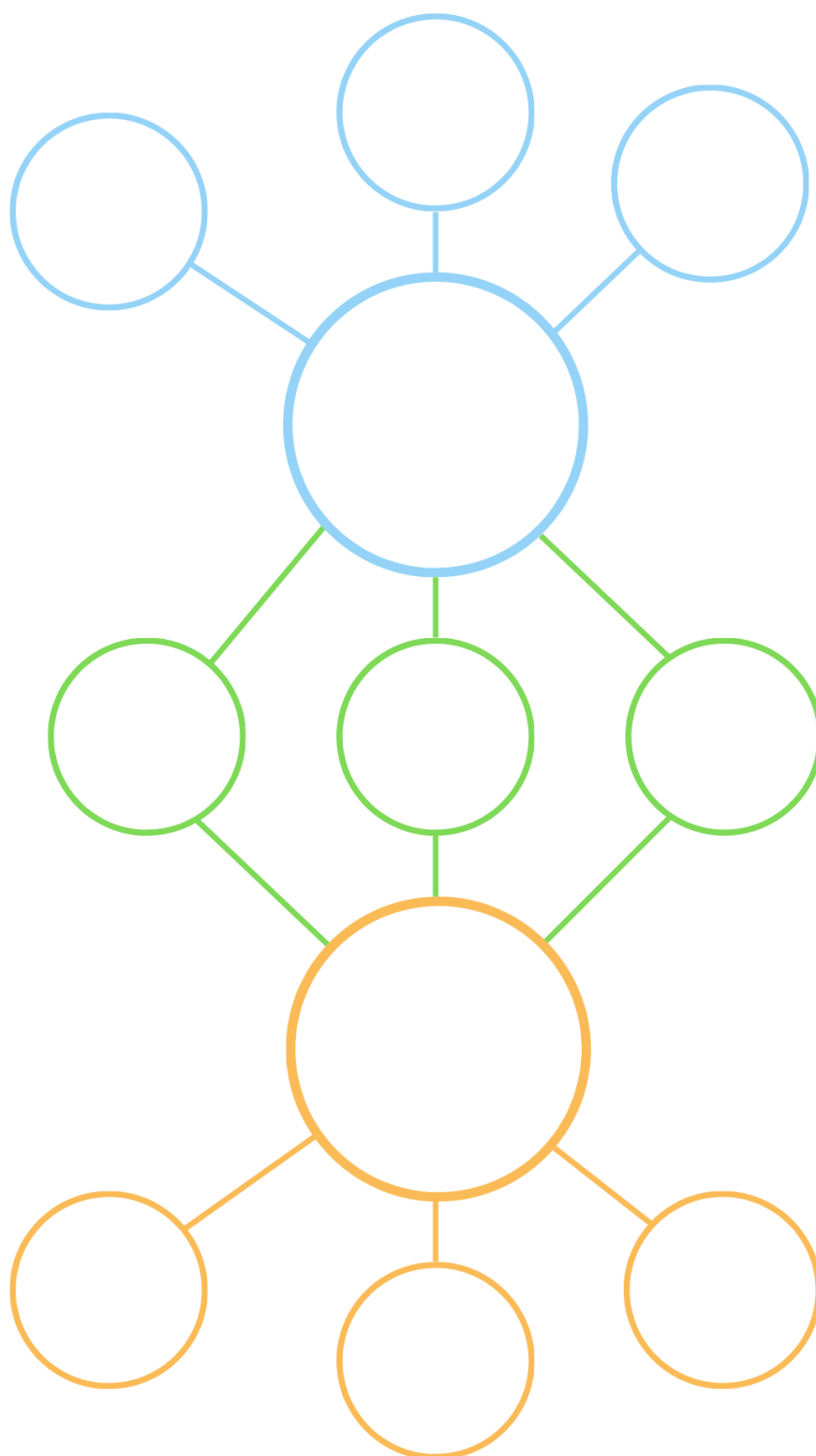
Les 4. Beestige duo's

Hoe schrijf ik een...? Fantasierverhaal

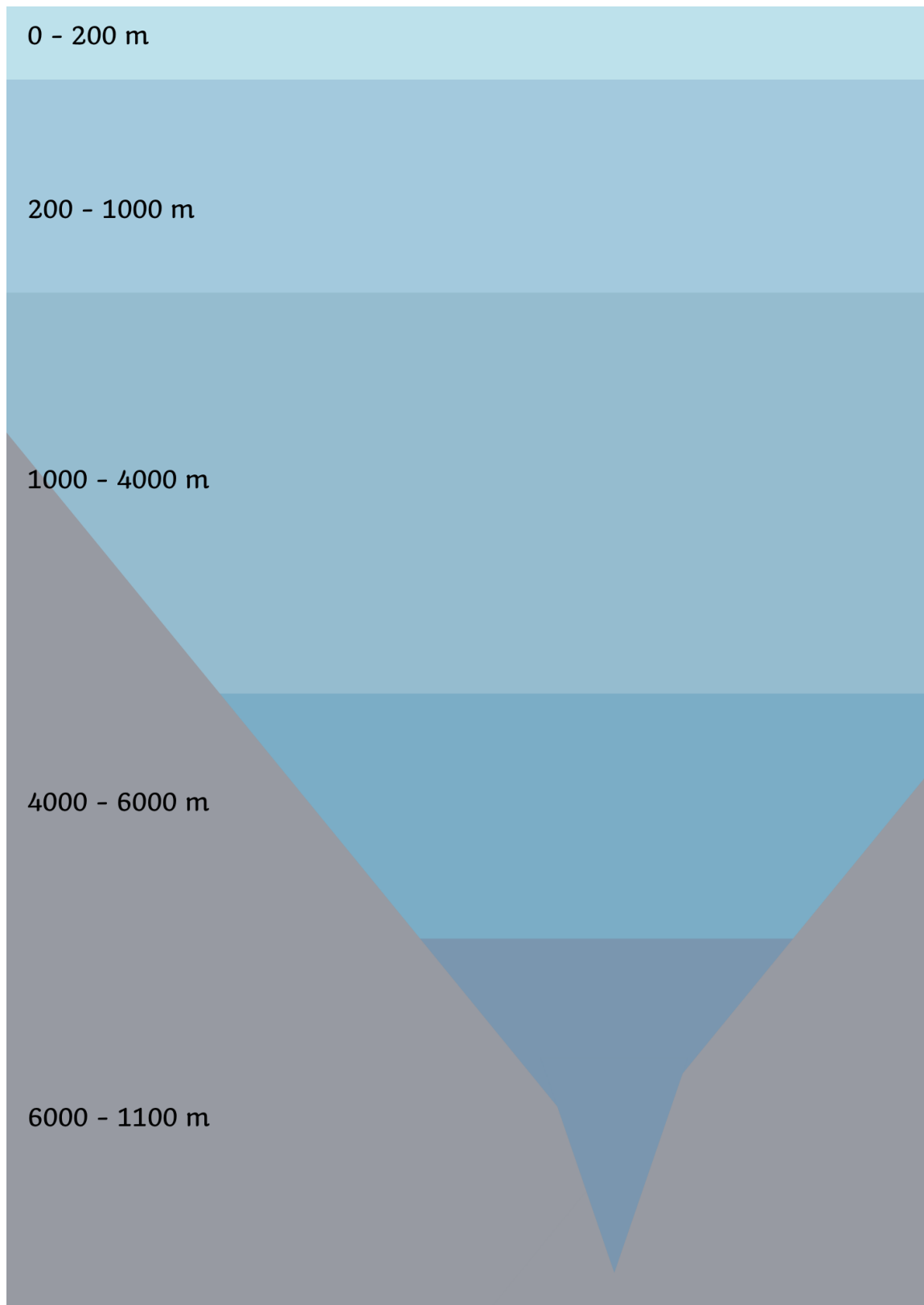
Double bubble map

Double bubble map

Les 5. Het gevaarlijke lampje van diepzeehengelvissen

Oceaanlagen

Woordkaarten

..... Betekenis:..... Zin:..... 	 Betekenis:..... Zin:.....
..... Betekenis:..... Zin:..... 	 Betekenis:..... Zin:.....

Hoe schrijf ik een...?

RECENSIE

Sjabloon SCRIPT PODCAST

Schrijf in steekwoorden op wat jullie gaan vertellen.

Titel aflevering:

Pakkende opening

Hoe zorg je ervoor dat luisteraars nieuwsgierig raken? Bijvoorbeeld een gekke vraag, spannend moment of raadsel.

Introductie onderwerp

Vertel waar de aflevering over gaat, waarom het interessant is of wat de luisteraar gaat ontdekken.

Hoofdgedeelte

Tip: schrijf je script in steekwoorden.

Beschrijf de belangrijke punten.

Beschrijf ook leuke of spannende momenten tussendoor, bijvoorbeeld een quiz, grap of muziekje.

Deelonderwerp 1:

Deelonderwerp 2:

Deelonderwerp 3:

Gast: Welke vragen stel je?

Afsluiting

Eindboodschap: wat heb je geleerd, laatste feit of laatste vraag.

DE
NOORDWIJKSE
METHODE

Les 6. Waar zijn de vissen in de Waddenzee gebleven

Afbeelding Waddenzee

Hoe schrijf ik een...?

ACTIEPLAN

1

Kies een probleem

Bedenk een probleem dat je wilt oplossen.
Voorbeeld: Er ligt veel afval op het schoolplein.

2

Beschrijf het probleem

Leg uit wat er aan de hand is.
Wat gebeurt er?
Waar gebeurt het?
Wie heeft er mee te maken?

3

Bedenk een doel

Wat wil je bereiken?
Voorbeeld: Wij willen een schoon schoolplein.

4

Bedenk oplossingen

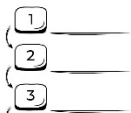
Verzin verschillende manieren om het probleem aan te pakken.
Voorbeeld: afval opruimen, posters maken, extra afvalbakken plaatsen.

5

Kies de beste oplossing

Welke oplossingen werken volgens jou het beste?
Leg kort uit waarom.

6

Maak een stappenplan

Schrijf stap voor stap op wat jullie gaan doen.

7

Maak een lijst met behoeften

Wat hebben jullie nodig om jullie plan uit te voeren?

8

Verdeel de taken

Wie doet wat?

9

Controleer je plan

Is het probleem duidelijk?
Is het doel duidelijk?
Zijn de stappen duidelijk en haalbaar?
Heeft iedereen een taak?

DE
NOORDWIJKSE
METHODE

Les 7. Badeendje maakte wereldreis

Werkvormkaart WonderWoorden

Onderzoekend lezen WonderWoorden

WonderWoorden heeft een andere opbouw dan de reguliere onderzoekend leeslessen van de Noordwijkse Methode.

In elke ronde doorloop je onderstaande stappen. Ronde 1 duurt ongeveer een halfuur, omdat de tekst dan uitgebreider wordt gelezen. Ronde 2 en 3 duren 15 à 20 minuten. In deze rondes kun je ervoor kiezen de aanvullende opdrachten uit het leerkrachtboekje te doen. Je kunt ronde 2 en 3 ook korter houden en een 4e of zelfs 5e ronde van 15 à 20 minuten toevoegen aan je week.

Waarom

WonderWoorden?

Hoe meer woorden je kent, hoe beter je de tekst begrijpt. Hoe meer strategieën je leert om betekenissen te achterhalen, hoe makkelijker het wordt.

1

Lees de tekst

In ronde 1 lees je de tekst klassikaal, in ronde 2 en 3 lezen de kinderen de tekst samen of zelfstandig. Kies hiervoor een technisch lezen werkvorm uit. De kinderen hoeven de tekst nog niet helemaal te begrijpen!

2

Weet je nog?

Herhaal tijdens de ronde of op een ander moment de woorden die eerder in de week zijn behandeld.

Vat samen

De kinderen draaien hun tekst om. Ze vatten samen wat ze hebben gelezen aan een klasgenoot en beantwoorden de Denkbubbelvragen. Lukt het om de hele tekst samen te vatten? Waren er stukken die je nog niet begreep?

3

Drie woorden - Drie werkvormen

Kies drie woorden om te behandelen. De kinderen markeren deze in de tekst. Pas bij elk woord drie van de WonderWoorden werkvormen toe. Kies deze zelf uit of laat de kinderen kiezen als ze al aan de werkvormen gewend zijn.

4

WonderWoorden

Voer de werkvormen uit. Behandel nieuwe werkvormen altijd klassikaal. Als kinderen gewend zijn aan een werkvorm, kunnen ze deze (deels) zelfstandig of in tweetallen uitvoeren. Tip: Laat één van de werkvormen elke ronde terugkomen met een ander woord, zodat de kinderen deze onder de knie krijgen.

5

Reflectie

Reflecteer na elke ronde kort met de Denkbubbelvragen. Welke woorden begrijp je nu beter? Wat begrijp je beter aan de tekst na het uitgebreid behandelen van de woorden?

Wat zijn WonderWoorden?

Dit zijn woorden die je uit elkaar kunt trekken en kunt analyseren om de betekenis te achterhalen.

Breek op in morfemen

1

Geef elk stukje woord dat zelf iets betekent een eigen kleur.
Maak de stukjes zo klein mogelijk.

Wat betekent elk stukje?
Waarvoor zijn de stukjes zonder kleur?
Wat betekent het hele woord?

Voorbeeld: **het lieveheersbeestje loopt**

Bij breek op in morfemen

1

Vrije morfemen komen ook als zelfstandig woord voor (het, lief, heers, beest, loop).

Gebonden morfemen komen alleen voor samen met een zelfstandig woord (-je, -t)

Door woorden in morfemen op te breken, kan de betekenis worden achterhaald.

Andere taal

2

Is het woord een leenwoord?
Kleur het woord of een deel van het woord dat uit een andere taal komt.

Is het woord geen leenwoord?
Vertaal het naar een andere taal.

Voorbeeld: **gourmetstel**

Bij andere taal

2

Soms is een woord letterlijk overgenomen uit een andere taal, zoals pyjama of laptop.

Soms is niet het hele woord een leenwoord, maar alleen een stukje ervan (gourmet).

Spreek het uit

3

Lees het woord voor aan degene die naast je zit. Spreken jullie het woord hetzelfde uit?

Hoe hoor je het woord uit te spreken?
Waarom moet je het woord op die manier uitspreken?

Voorbeeld: **paprika**

Bij spreek het uit

3

De spelling van woorden heeft invloed op hoe je ze uitspreekt. Het is dan ook niet zo gek dat mensen paprika verschillend uitspreken.

Sommige mensen lezen het als pap-ri-ka en anderen als pa-pri-ka. Dat is allebei goed.

Gebruik het woord

4

Schrijf op een post-it hoe je het woord zou kunnen gebruiken.
Vergelijk de post-its met je groepje en kies de twee meest verschillende zinnen uit.
Geef ze aan je juf of meester.

Voorbeeld 1: Hij **zucht** van verveling.
Voorbeeld 2: Een **zuchtje** wind.

Bij gebruik het woord

4

Door zoveel mogelijk manieren te verzamelen waarop het woord gebruikt kan worden, krijgen de kinderen een breed begrip van het woord.

Bespreek de ingeleverde post-its en kies klassikaal wederom de twee meest verschillende gebruiken van het woord.

Synoniemenweb

5

Zet het woord in het midden van je papier. Schrijf daaromheen woorden die (bijna) hetzelfde betekenen.
Klaar? Schrijf om de synoniemen heen weer woorden die (bijna) hetzelfde betekenen als dat woord.

Voorbeeld: **aankomen** → **bereiken**
→ **te pakken krijgen**

Bij synoniemenweb

5

De kinderen associëren synoniemen of woorden die bijna hetzelfde betekenen. Zo gaan ze alle woorden in het web beter begrijpen.

De kinderen kunnen eventueel synoniemen.net gebruiken. Daar staat onder 'grafische weergave' een voorbeeld van een synoniemenweb.

Non-voorbeelden

6

Bedenk twee zinnen waarin je het woord (net) niet goed gebruikt en één zin waarin je het perfect gebruikt.

Vergelijk met een klasgenoot. Wat zijn de non-voorbeelden van de ander?

Voorbeeld: De zak suiker weegt één **gram**.

Bij non-voorbeelden

6

Door na te denken over non-voorbeelden, krijgen de kinderen een gedetailleerder begrip van het woord.

Hoe dichter de non-voorbeelden bij het goede gebruik van het woord liggen, hoe beter ze begrijpen wat het woord precies betekent.

Enkelvoud/meervoud

7

Staat het woord in enkelvoud?

→ Maak er meervoud van.

Staat het woord in meervoud?

→ Maak er dan enkelvoud van.

Geen van beide? Bedenk waarom het woord geen enkelvoud en meervoud heeft.

Voorbeeld: **bekommeren**

Bij enkelvoud/meervoud

7

De kinderen leren hierbij niet alleen om woorden in een ander aantal te zetten.

Wanneer ze moeten bedenken waarom een woord geen enkelvoud of meervoud heeft, denken ze automatisch kritisch na over woordsoorten.

Woordsoorten

8

Schrijf het woord en de woorden eromheen op. Schrijf de woordsoorten eronder.

Kun je (een deel van) het woord als een andere woordsoort gebruiken? Je mag het een beetje veranderen.

Voorbeeld: De **zorgen**, wij **zorgen**, een **zorgelijke** toestand

Bij woordsoorten

8

De kinderen krijgen een beter begrip van het woord door het te gebruiken in verschillende vormen en contexten.

Daarnaast oefenen ze met het benoemen van woordsoorten.

Extra voorbeeld: de **waterstand**, **staan**, de **waterige** koffie

Tekenen

9

Maak een hoofdtekening van het woord.

Maak een deeltekening van elk deel van het woord.

Betekenen de deeltekeningen samen hetzelfde als de hoofdtekening?

Voorbeeld: **Duizendpoot**

Bij tekenen

9

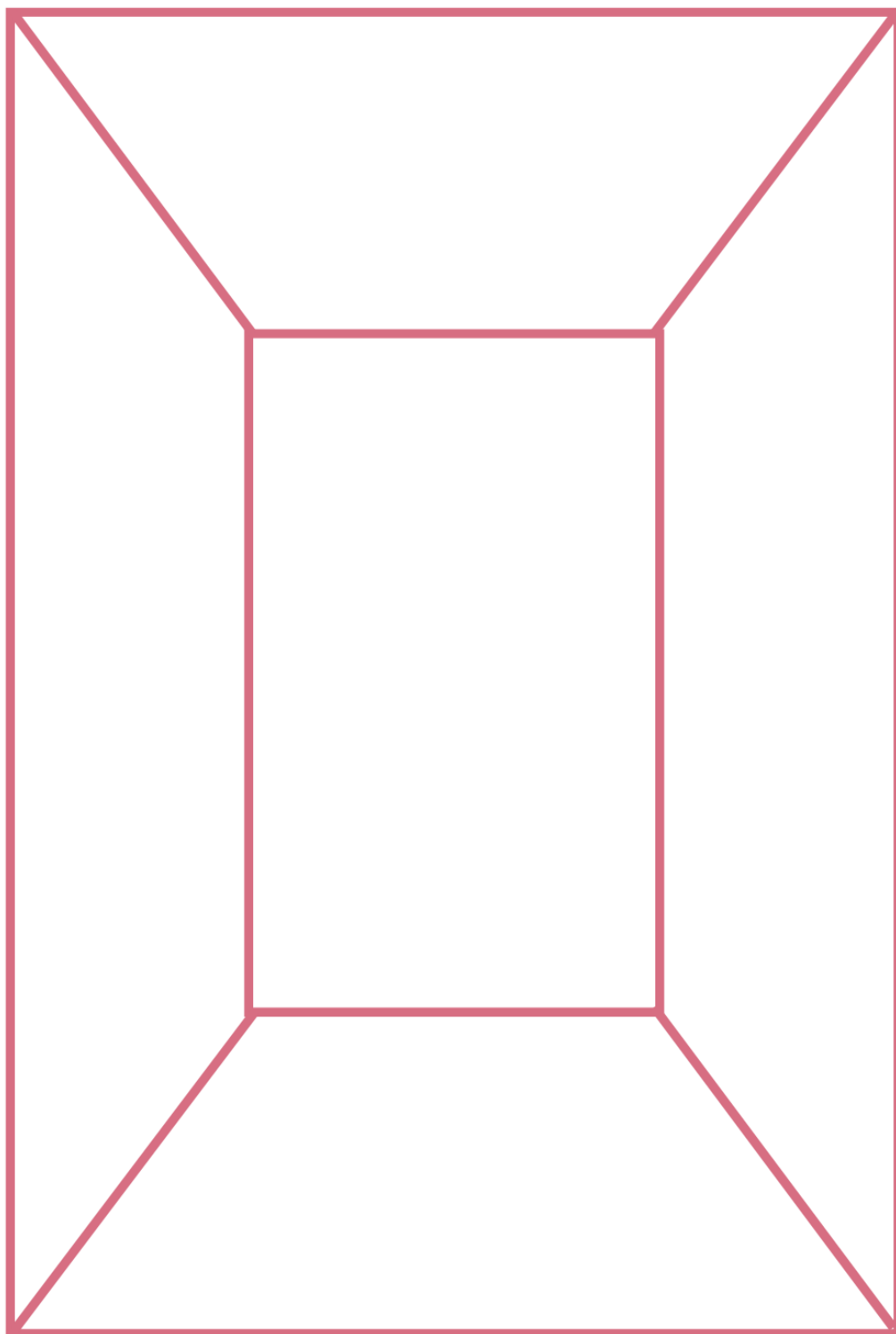
Door te tekenen onthouden de kinderen het woord ook in beeld.

Door het opdelen van het woord kan de betekenis van het woord worden achterhaald.

Tip: Geef de kinderen een vastgestelde tijd per tekening.

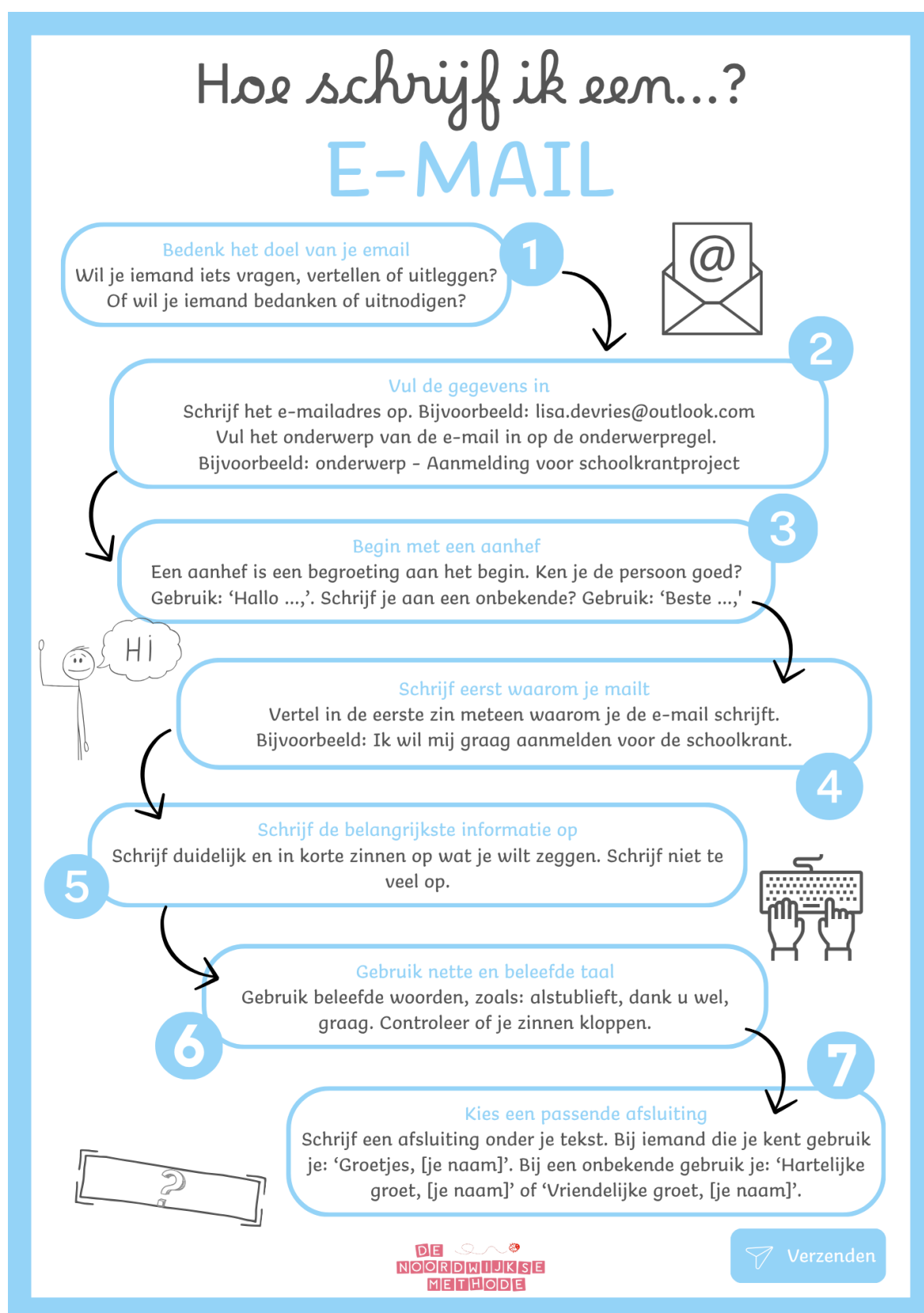
Les 8. Lampje

Placemat

Les 10. Het Scheepvaartmuseum

Hoe schrijf ik een ...? E-mail

Sjabloon E-MAIL

Nieuw bericht

Aan:

Onderwerp:

Verzenden

DE NOORDWIJKSE
METHODE

DE NOORDWIJKSE
METHODE

Les 11. Het scheepsjournaal van kapitein Abdi

Kaart Middellandse zee

Hoe schrijf ik een...?

SCHEEPSJOURNAAL

-

1 Datum en plaats

Schrijf bovenaan de datum en de coördinaten van waar op zee je bent.
-

2 Beschrijf het soort schip en het vertrekpunt van de reis

Beschrijf op wat voor soort schip je vaart en waar het schip vandaan kwam.
- 3** Beschrijf de missie van de vaart

Noem wat jullie doel is van de reis en wat de eindbestemming is. Vertel meer over de bemanning die mee aan boord is.
-

4 Beschrijf de weersomstandigheden van de reis

Vertel over de windkracht, temperatuur en het zicht.
-

5 Vertel over bijzonderheden

Welke dingen kwamen jullie onderweg tegen? Wat voor onderhoud moest er gepleegd worden? Waar hebben jullie onderweg aangelegd? Hoe voelde de bemanning zich?
- 6** Vertel over het zinken van het schip

Hoe kwam dit? Waar gebeurde dit? Hoe reageerde de bemanning? Hoe diep ligt het wrak in de zee?
- 7** Sluit je scheepsjournaal af

Eindig met een korte zin, bijvoorbeeld hoe je nu terugkijkt op de reis of het zinken van het schip.
-

8 Titel (optioneel)

Bedenk een korte, leuke titel bij je scheepsjournaal, zoals "De reis naar ..." of "Het zinken van de ...".